

Izhaja vsaki četrtek ob 11. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovna pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta 1:50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Naročnino in naznana sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ulica št. 9. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnemu vrtu in na Korejskem str. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni vrednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Svojemu višjemu pastirju!

V pondeljek dne 9. t. m. je sv. Oče Leon XIII. v javnem konzistoriju v Rimu potrdil in proglasil premilostljivega monsignora

Andreja Jordan-a

stolnega prošta in kapitularnega vikarja, za goriškega nadškofa in metropolita.

Ob tej slovesni priliki izražamo v imenu svojih naročnikov, somišljenikov in vsega slovenskega vernega ljudstva goriške nadškofije iskrene čestitke, spoštovanje in sinovsko udanost in ljubezen. Vsemogočni Bog naj spremlja premilostljivega kneza in nadškofa pri težavnem poslu in naj rosi obilnih milosti na njegovo delovanje.

„Primorski List“ je v desetletni dobi vselej trdno stal pod praporom svojih višjih pastirjev v boju za najsvetejšo krščanske svetinje. To bo naša sveta naloga tudi v bodočnosti. Vse odmišljeni, nekateri naši prijatelji zavracajo najslavnejše. Bodi pamet! Te v prihodnosti, da se iz globokega krščanskega prepričanja tem tesneje oklenemo svojega višjega pastirja.

„Primorski List“ kliče novemu knezu in nadškofu, ki je po voji božji in milosti sv. Duha poklican vladati goriško

LISTEK.

„Črni“ nazadnjaki.

Po nemškem priledil K... n.

Profesor X. je podučeval zgodovino. Poleg drugih lepih lastnosti imel je tudi to, da je v svoja predavanja vpletal najrazličnejše zabavljice zoper duhovščino. „Duhovščina ni nič vredna. Ali, da vam razločneje govorim: Farji črtijo vedo, umetnost in napredek, ljubijo pa in ljubili so od nekdanj temo in nazadnjaštvo“, tako in jednako je neštokrat govoril svojim slušateljem. Nekateri izmed teh so mu burno pritrdili, drugi so pa zopet vbozega profesorja pomilovali, češ: zgodovino uči, pa jo vendar tako slabo pozna. Med mladimi je bil tudi neki vrli nadarjeni mladenič, ki se ni dal meni nič tebi nič vgnati v kozji rog.

Ta stopi nekega poletnega popoldne k profesorju, ravno ko se je isti odpravil iz šole proti domu, in mu reče: „Bodite tako dobri, g. profesor, in pojasnite mi nekaj stvari. Odkar namreč poslušam Vaša predavanja, vstajajo mi v duši razni dvomi; teh bi se rad znebil. „Le na dan s stvarjo, dragi prijatelj! Na rad vam ustrezem.“

„Nekaj malega vas bom vprašal, g. profesor! Kdo je obvaroval spise starih rimskih in grških pisateljev, da jih nista tema in nazadnjaštvo srednjega veka za vedno pokopala?“

„Redovniki so jih v samostanih prepisovali in jih tako rešili.“

cerkev, sè svetim navdušenjem: Hrani Vas vsemogočni Bog mnogo, mnogo let v čast in prospah sv. cerkve!

Ob enem je sv. Oče v pondeljek potrdil in proglasil monsignora

dr. Franca Nagl-a

rektorja „Animac“ v Rimu, za tržaškega škofa. Presvitlemu voščimo iz dna svojega srca: Na mnogo leta!

Socijalno vprašanje

ali:
Odkod izvira siromaščina delavskega ljudstva.

VI.
Krivi socijalizem.

(Dalje.)

2. Države in oblasti ne bodo več. Obetajo si torej, da ne bo več cesarjev, kraljev, predsednikov, ministrov, namestnikov, glavarjev, redarjev itd. ker se bodo ljudje sami vladali; tudi ne bo več vojakov, ker se bodo vsi narodno pobratili; sodnikov tudi ne bo, ker ne bo več krivice na svetu. Prave oblasti torej, katera izvira od Boga, ne bo več na svetu. Kdo bo torej vse ukazoval? Ljudstvo. Ljudstvo bo združeno v zdruge, katere bodo vodili od ljudstva izbrani voditelji, toda oblasti, da bi koga silili ali pokorili ne bodo imeli. Če bo

„Kaj, redovniki?“
„Da, redovniki, zlasti benediktinci!“
„Torej farji! Kaj jih je le privedlo do tega, da so se spravili na tako dolgočasno prepisovanje spisov, za katere se zunanji svet ni brigal, ki so pa velike važnosti za nas. Saj nam je v njih popisana zgodovina starih narodov, njih šege in navade, njih cela kultura. Ko nečeno pa le niso bili tako nazadnjaški ti menihi, ko so spoznali in vedeli ceniti vrednost starih klasikov. In začetne črke v teh rokopisih, to so prave umetnije. Ti preklicani farji! — Čakajte g. profesor! Je-li res, da bi brez farjev niti Kolumb ne našel, g. profesor, da je nek redovnik, Fra Mauro, risal zemljevid, ki je Kolumba navdušil za vožnjo v novi svet.“

„Resnica je, toda tak zemljevid bi vsakdo lahko napravil.“

„To se razume! Zakaj naj bi bili samo farji tako prebrisani? Pa tudi to sem bral, g. profesor, da je na mesto nerodnih latinskih števil vpeljal v računvanje neki papež arabska računvanja.“

„To je bil papež Silvester II. Seveda bi kdo drugi tudi to storil, če bi se papeži ne vtikali vselej prvi v take stvari.“

„Pravijo tudi, da sta drobnogled in daljnogled iznajdbi farjev. Pa to skoro gotovo ne more biti res; „črnci“ si hočejo to le prilastiti, kakor marsikaj drug.“

„To se pravi — — — je že res. Franciskan Roger Bacon je iznajditelj;

treba soditi ali pokoriti, zbralo se bo ljudstvo in bo rabilo oblast. — Kaj naj rečemo k tem naukom? Da so neosnovani. Taka oblast ne bi mogla voditi niti ene zadruga, a kako li vse zadruge cellega sveta? V nobeni zadrugi ne bi bilo brez razporov in krivic, kdo neki bo ljude pokoril? Ljudstvo, pravite, kaj pa, če bi večina delala krivico manjšini? Kaj pa počnete, če nastanejo prepiri in pretepi med zadrugami?

Dozdanje skušnje so zelo nepovoljne zasocijaliste. Že večkrat so poskusili ustanoviti socijalistične nasebine, v katerih so bili ljudje razdeljeni v zadruge in so živel brez državne oblasti. Vsi poskusi so se izjalovili, in povsod so zadržarji iskali pomoči od državne oblasti in so šli narazen služiti vsak za se. — Leta 1893. je umrl imenitni socijalist, Viktor Considérant. Ta je leta 1848. odpeljal nasebino ljudi v Ameriko (Texas), da bi tam ustanovil zadrugo delavcev, o kakoršnih sanjajo socijalni demokratje. Imel je za nakup posestva in orodja mnogo denarja s seboj. Kmalu po prvem začetku sreča nekega dne škofa misijonarja onih krajev. Pozdravila sta se prijazno in Considérant je škofu razložil, da bo ustanovil svojim ljudem raj na zemlji. Škof ga je mirno poslušal do konca, a potem mu je rekel: Prijatelj moj, iz tega ne bo nič. Vaša hiša ne bo stala, družbi krščanske ljubezni in požrtvovalnosti, ki bi poedine kose družila v celoto. Ne bo dolgo, ko vas bodo ljudje zapodili. Tedaj ste prijazno povabljeni k meni pod streho.

Considérant je obstal, ali čez malo časa je prišel iskat miru in tolažbe k

a to je bil modern frančiškan, da malo takih.“

„Pi presneti Bacon! Kdaj je le živel?“

„Umril je leta 1292.“

„Na, ta je bil pa zgodaj modern, kaj ne da! Pa oprostite, g. profesor! Zakaj pa se imenuje doba, ko ste veda in umetnost najbolj cveteli: zlata doba papeža Leva X.?“

„Zakaj? Ker je bil Lev X. poseben dobitnik učenjakov in umetnikov.“

„A pojte, pojte! Papež — in dobitnik, podpiratelj takih stvari! To ne gre skupaj.“

„Zdi se mi, da se hočete šaliti z mano.“

„Bog obvaruj! To so le dvomi, dvomi, katerih ne morem več prenašati. Jaz bi rad farjem dokazal, da so mračnjaki, nazadnjaki, pa ti dvomi, ti dvomi —! Je-li res, g. profesor, da je ustanovil prve šole, v katerih se je brezplačno podučevalo, de la Salle?“

„Da, Francoz de la Salle!“

„Duhovnik de la Salle?“

„Far, da!“

„Ne bodite hudi, g. profesor! Saj midva nisva kriva, da ti farji v zgodovini nikdar ne mirujejo. Prosim, pa še to sem čital: Ne miru, da je Španec de Ponce otvoril prvo gluhošolnico, da je redovnik Berthold Schwarz še celo smodnik iznašel in jezuit — — —“

„Dovolj tega! Že vidim, da me hočete imeti malo tako, že veste — — za norca. Grom in strela!“

škofu. Imel je v zadrugi tak pekel, da ni mogel več prestat. Vrnil se je v domovino in ni več sanjal, da se bodo ljudje sami vladali brez oblasti. — Kakor Considérantu zgodilo se je do zdaj še vsem, ki so napravili podobne poskuse.

3. Družine ne bodo več. Ta posledica je čisto naravna, kajli tako bodo ljudje preživljali in odgajali otroke, če ne bodo imeli ničesar svojega? Kaj so se torej zmislili naši modri socijalni demokratje? Liberalci so je učili, da zakon ni sakrament, od Jezusa Kristusa postavljen, marveč da je le pogodba, sklenjena pred državnim uradnikom. Po pogodbi smeta mož in žena razbiti in zakon razdružiti. Po teh naukih so socijalisti dosledno učili: Zakon je prosta pogodba, katero skleneta možki in ženska, ker se ljubita. Za to pogodbo ni treba nobene priče in nobenega uradnika. Kedar si on in ona več ne dopadata, gresta narazen in se zopet združita z drugimi, h katerim jih vleče srce. Tak zakon imenujejo socijalni demokratje „prosto ljubezen“.

Vprašanje je, kaj bo z otroki iz take „proste ljubezni“? Stariši jih ne bodo mogli rediti in odgojiti, ker ne bodo ničesar imeli in ker se utegnejo ločiti vsaki dan. Kam tedaj z njimi? V skupna sirotišča in odgojevališča. Napravili bi namreč velike zavode za rejo in odgojo otrok. Roditelji bi se kmalu po rojstvu iznebili otroci in bi po nekeje videli več; otroci bi niti svoje matere ne spoznali, očeta ali bratov in sester še manj!

Možje krščanski! „Prosta ljubezen“ socijalnih demokratov, kaj je drugega ko prostorno nazame in prešestvo? Prešestvo naj bo namesto sv. zakona? Resnično! Socijalni demokratje so dosledni.

„Dobro, dobro! Strelavoda tudi ni prvi napravil Franklin, ampak že l. 1754. redovnik Prokop Divisch.“

„Dovolj neumnosti! Glejte, da se poberete!“

„Kam, v katero stran? To bi mi najlažje povedal dijakon Flavio Givia, ki je okoli l. 1300. magnetno iglo ali kompas zdatno zboljšal.“

„Ako ne molčite, vas dam vreči ven!“

„Znabiti skozi okno? Dobro, da ste me domislili! Prvi zrakoplov je že 60 let pred Montgolfieri-jem sestavil menih Berthold Guesmac, ki je leta 1720. splaval vpricho celoga portugalskega dvora v zrak. — Kaj si brišete očala, g. profesor! To je tudi iznajdba farjev. Prva očala je napravil dominikanec Alexander Spina. — Imate-li silo, ker ste pogledali v ura? Ha, prvo uro je sestavil cerkveni pisatelj Cassiodorus († 505), popravil in zboljšal jo je pa Gerbert, poznejši Silvester II. — No sedaj pa grem, že prižigajo plinove svetilke. Samo še to, g. profesor! Gotovo ne veste še tega, da so tudi plin iznašli jezuitje l. 1794. ter ga prvi vpeljali v mestu Stonyhorst na Angleskem. — Z Bogom, g. profesor! Oprostite!“

„Kaj kolo imate? Tega je bilo vsekoli prvi na njem vozil že l. 1845. duhovnik Pianton. Lahko noč! Še enkrat prosim, oprostite! Resnica ostane resnica in le to naj govori zgodovinar!“

Dijak je še enkrat rekel „Z Bogom!“ g. profesor pa nič.

Pravijo, da človek je žival, zato naj tudi živi ko žival. Da, še slabše ko žival, ker žival vendar nima tako proste ljubezni, kakoršno napovedujejo oni človeku; žival s pravo strastjo ljubi svoje mladiče in če jih človek jej ne vzame s silo, redi in odgaja mladiče sama. Če bi ljudje tako živeli, kakor si obetajo ti novodobni nečistneži, bilo bi še petelina in kločo sram take družbe. Zato pa pravim: pred krščanskim ljudstvom bodi dovolj o tem!

4. Možtva in prostosti ne bo več. Pregovor pravi: Uboštvo krati možtvo. Če se pa uresničuje sanje socialnih demokratov, bodo vsi ljudje ubogi, vsi bodo na hrani v občnih obednicah, bolnišnicah in hiralnicah. Nikdo ne bo na svojem, nikdo tudi ne bo več mož! Prostosti ne bo, ker ne more prosto ravnati, kdor nič nima, odvisen je od drugih.

Prostosti ne bo več v nobeni stvari, ker bo družba človeku predpisavala hrano, delo, počitek, šolo, mišljenje, vero, sploh vse. Človek bo le za kolesce pri velikem stroju, kateremu bo ime zadruga.

Socialisti nam pač obetajo, da bomo vsi enaki, vsi gospodarji, nobeden hlapec ali delavec, vsi kraljevo ljudstvo itd. Toda v resnici bodo ljudem odločevala osodo volitve. Kdor zmaga pri volitvah, bode drugim gospodar in samo v političnih opravilih kakor zdaj, ampak uprav v vseh opravilih. Ljudje bodo popolnoma sužnji svojih poslancev in starejšin; brez njihovega dovoljenja ne bo nobeden ni jedel ni pil. Ali ne bo to res neznosna sužnost?

(Dalje pride.)

Politični pregled.

Državni zbor. — V torek se je imela poslanska zbornica zopet sejo. Ta seja je bila jako burna zaradi interpelacije, v kateri se je nemški cesar oostro prijel zaradi njegovega govora v Marienburgu naperjenega proti Poljakom. V zbornici je nastal namreč tak hrup, da je moral predsednik sejo zaključiti. Po dosedanjih poročilih bode imela zbornica svojo zadnjo sejo najbrže v soboto.

Nemški cesar in Poljaki. — Pri blagoslovljenju nekega prenovljenega gradu Marienburg v Gdanski dne 5. t. m. je imel nemški cesar neki govor, ki je zelo oznevoljil Poljake v aštrijški in nemški državi. Tu je na banketu, na kateri so bili povabljeni avstrijski in angleški gostje nemškega viteškega reda, dejal nemški cesar: „Že enkrat sem imel priliko naglašati v tem gradu na tem mestu, kako naj ostane ta stari Marienburg edina trdnjava na vzhodu, izvor kulture dežela vzhodno od Visle, tudi nadalje vedno znamenje za nemške naloge. Sedaj je pa zopet tako daleč prišlo: Poljska ošabnost hoče zopet nemštvu stopiti preblizu in prisiljen sem da pozovem svoj narod, naj brani svoja narodna prava.“

V napitnici je cesar pozival na obrambo vsega „kar je nemško tu in onstran meje“. S temi besedami je torej nemški cesar odobral nastopanje onih faktorjev, ki z nasilstvi delajo na

Prečastitemu g. župniku ANDR. FERFOLJA v spomin.

Danes teden 5. junija ob 2 in pol pop. je nehalo biti plemenito sree zgoniškega župnika, preč. g. Andr. Ferfolja. Rodil se je Andr. Ferfolja l. 1845 v Doberdolu na Krasu. Šolal se je v Gorici. Kot dijak je bil v deškem semenišču; po dokončani gimnaziji je stopil v osrednje semenišče. Tu je bil posvečen v mašnika kot tretjeletnik prve dni sept. leta 1873. Dne 8. sept. 1873 pa je daroval prvo sv. mašo.

Nameščen je bil najprej kot kaplan v Komnu, kjer je bil po smrti pokojnega dekana Kocmana župni upravitelj. Od tukaj je bil premeščen za upravitelja v Kamnje, kjer je služboval do sept. 1889, od koder je prišel v sedaj osiročeno faro Zgonik. V Zgoniku je vodil ljudstvo skoro 13 let. Lansko poletje je obolel baš oni čas, ko je opravljal slovesnosti za jubilej. Od tedaj je hiral od dne do dne — odpravljaj pa je vseeno vestno svojo službo, seveda zadnji čas težavno, do predzadnjega dne svojega življenja — a pretekli četrtek mu je otrpelo srce!

Pokojni g. župnik je bil ljubeznjiv,

to, da se zatre poljski narod v nemški državi, a ne samo to, on je tudi odobral postopanje Vsenemcev onkraj mej pruske države. — S tem govorom je cesar Viljem uprav označil program Vsenemcev proti nemškimi narodnostim in te narodnosti bodo znale izvajati posledice iz tega govora.

Razmere na Francozkem. — Po odstopu ministerskega predsednika Waldeck-Rousseau-a je poveril Loubet sestavo novega kabineta Brissonu, ki pa je ponudbo odklonil. Na to je naročil sestavo kabineta senatorju Combes-u, ki je poverjeno mu nalogo tudi sprejel in sestavil novo ministerstvo. V novem kabinetu ostane tudi nekaj prejšnjih ministrov n. pr. Delcassé, André in Dupuy. Predsednikom nove zbornice je izvoljen poslanec Bourgeois.

Za kulisami francozke zbornice so se te dni odigravali burni prizori med nacionalisti in njihovimi nasprotniki. Millevoye, urednik „Patrie“ je rekel, da se je vlada posluževala denarja gospe Humbertove v svrhu da zmaga pri volitvah; konservativec Largentaye pa je krstil kabinet Waldeck-Rousseau-a „ministerstvom tujine“, a republikance za goljufe in p o d k u p l j e n c e N e m č i j e. Mej republikancem Bachimontom in Millevoyem pride do boja.

Angleške izgube v južni Afriki. — Od 11. oktobra 1899, ko se je pričela vojna in pa do 1. t. m. torej v 31 in pol mesecih je imela Anglija sledeče izgube: 215.9 v vojni padlih častnikov in vojakov t. j. 7 odstotkov; na bolnih in ranjenih ter sploh nezmožnih 30120 mož t. j. 10 odstotkov; ujetih v burskem taboru po odstetju onih, ki so jih Buri izpustili, 9714 mož, t. j. 3 odstotki. V dveh in pol letih pa je umrlo na raznih boleznih 13000 mož. Od vseh 300.000 mož, katere je Anglija žrtvovala za to vojno, izgubila je celih 17 odstotkov, kar pomeni poleg pet in pol milijard na vojnih stroških, že ogromno žrtev, ne glede na svoje dobro ime, katero je za vedno zaigrala v tej krivični vojni.

Angleži odlikujejo — Bure. — Na Angležkem se je sprožila v odličnih krogih misel, naj bi se napravila zbirka, da se popravi Devetu zrušeno domovje ter da se mu izroči častna sablja. Jednako se namerava odlikovati tudi Deláreya in Botho. Ironija!

Krüger se menda vendar ne porvne v Južno Afriko. Ves je obupan. Izjavil je: „Mojih hrabrih vojakov več ne razumem. Svoje življenje bom dokončal osamljen in ločen od sveta.“

Novice.

Pokloni novemu knezu in nadškofu. — Včeraj ob 11. uri se je vsa mestna duhovščina, svetna in redovniška, poklonila novemu knezu in nadškofu.

Istotako se je včeraj poklonilo tudi goriško mesto po svojem županu in dveh odbornikih.

Prečastiti monsignor dr. Fr. Nagl bo posvečen v škofa v nedeljo dne 15. t. m. v Rimu v cerkvi „Anima“.

Imenovanje. — Spiritual v tuk. osrednjem semenišču preč. g. dr. Jakob

galanten mož. Ljubil je svoje farane z vsem srcem. Ljubil je učečo se mladino, posebno šolske otroke. Ljubil je tudi iskreno naš slovenski narod; z njim se je veselil in z njim trpel, opazoval in čutil nesrečo njegovo. Bil je pri vsem tem pa jako miren in trezen.

Da mu je bilo zgoniško ljudstvo jako pri srcu, povedo vam še dandanes kamenjski možje, ki so prosili pred par leti blagega pokojnika na nekem shodu, naj prevzame njih župnijo. Vse zastoj. Želel je umreti v Zgoniku. Razvidno je tudi iz tega, ker je rekel, ko je mislil iti zadnje dni v bolnišnico, da se koj vrne, ako mu ne bi bilo bolje.

Spoštovan je bil. Toda če se včasih pogledujejo bratje grdo, če se opravljajo itd., ni čuda, ako se je dobil tn po tam kak faran, ki mu ni bilo župnikovo ravnanje všeč. A ti so bili bele vrane. Spoštovan, ljubljen in čislán je bil pokojni g. župnik v obče. In to je zaslužil. Bil je v javnosti zgovoren, šaljiv mož, v cerkvi resen, strog župnik, ljudstvu skrben duhovni oče, bližnji duhovščini zvest prijatelj.

Da je bil pobožen, vnet duhovnik, vidi se iz njegovoga delovanja. Ako bi ne napravil v Komnu in Kamnjah ničesar v povzdigo bogočastja — a tudi ti

Brumat je imenovan profesorjem bogoslovja istotako. — Trgovinski minister je imenovan poštnega kontrolorja gosp. Stermole-ta višjim kontrolorjem.

Učiteljska premeščenja in imenovanja. — Nadučitelj v Kojškem g. Davorin Cenčič je premeščen v isti lastnosti v Št. Ferjan, polovalni učitelj za Vrata in gor. Lokovec g. Anton Reščič je imenovan za nadučitelja v Šempas.

Odlični gostje. — V Gorico sta prišla te dni Don Alfonso Burbonski in Dona Maria de las Nieves, da obiščeta mater, nadvojvodinjo Marijo Beatrico d'Este.

Za „Alozijevišče“. — N. N. z geslom „Bog nas varuj narodnega škralta!“ 4 K. — Hvala!

Vzprejemni izpiti za srednje šole. — Vsprejem v prvi razred c. kr. gimnazije v Gorici je dne 29. junija t. l. dop. v prvi razred c. kr. realce pa 26. junija t. l. ob 9. uri dop. Učenci naj prineso: krstnico in poslednje šolsko spričevalo. Sprejemni izpiti bodo na realci 27. in če potrebno 28. junija, na gimnazij pa 30. junija t. l. ob 8. uri dopoldne.

Preselitev c. kr. uradov. — Dne 12. t. m. se preseli c. kr. okrožno sodišče v novo justično palačo. Istodobno se preseli tudi kaznjenci pri sv. Antonu v nove v novi justični palači nahajajoče se zapore.

16. t. m. pa se preseli c. kr. glavna davkarija istotako v novo justično palačo. Vhod v glavno davkarijo bode iz kapucinske ulice.

Pregled mer in vag. — Do konca avgusta t. l. se izvrši pregled vseh mer in vag.

Povrat vojakov iz Trsta. — V četrtek opoldne sta se zopet povrnila v Gorico onadva bataljona tuk. pešpolka štev. 47., ki sta odšla v Trst za časa tamošnjih izgredov.

Preložitev potoka Korenj. — Urad za trasiranje bobinjske železnice je predložil pri tuk. municipiju načrte za preložitev potoka Korenj.

Zadruga krčmarjev, restavraterev in gostilničarjev za celo Primorsko. — Te dni so imeli tukajšnji krčmarji, restavraterev in gostilničarji shod, na katerem so se izrekli za to, da se osnuje za celo Primorsko zadruga krčmarjev, restavraterev in gostilničarjev.

Centev škode provzročene po elementarnih nesrečah. — Davčna oblast je te dni na licu mesta v raznih občinah konstatirala komisijonalno škodo, katero so trpeli poljski pridelki v tuk. glavarstvu in sicer je bilo v občinah Šmarje, Gabrije, Lokavec in na Ravnah pri Črničah uničenega pol vinskoga pridelka. V Štomazu je pa slana popolnoma uničila vinski pridelok posebno na mladih trtah. V Kalu pa je uničen sadni pridelok že v cvetju.

Poskušen samomor. — V četrtek zvečer se je obesil neki Karol Zuccoli trgovski agent iz Trsta na neko drevo blizu goriške postaje. O pravem času pa sta prišla k njemu vratar postaje in neki Lutman, stanujoča pri Barki. Lutman vzame hito nož ter prereže vrv. Zuccoli se je že nahajal v nezavesti, kakoršnega so prenesli v bolnišnico. Njegovo stanje

cerkvi govori za nj — storil je dovolj v Zgoniku. Tu se prepriča lahko vsakdo kaj je bil pokojni g. župnik.

Zato pa mu je skazala preteklo nedeljo 8. t. m. zgoniška občina z množico prijateljev in znancev zaslužno zadnjo čast. Zato so prihitali v nedeljo od blizu in daleč izkazat zadnjo čast svojemu pastirju, svojemu sodrugu, svojemu prijatelju, svojemu znanec, blagopokojnemu gosp. župniku, čeravno je žugalo slabo vreme. Občina je poskrbela za godbo; po celi občini so vihrale črne zastave, oznanjajoč žalostni dogodek. Ganljivo je bilo opazovati ljudstvo, ki je prihajalo trumoma kropit pokojnika potrtem srcem, a vračalo se s solznimi očmi.

Ob četrti uri se je pričel sprevod. Vodil ga je prečastiti g. dekan iz Devina, spremljan od 12 duhovnikov. Pred krsto, katero je nosilo šest mož, stopala je sol. mladina s krasnim vencem v narodnih barvah z napisom: „Sol. mladež priljubljenemu veroučitelju“, in godba. Za krsto so šli sorodniki, zastopniki okr. glavarstva g. Mosettig in Faveti, obč. zastop na čelu g. župan s krasnim vencem, deželni poslanec g. Al. Gorjup, šolska nadzornika g. Neckermann in Kante z nekoliko učitelji in ogromna množica ljudstva. Računa se od 3000 do 4000 ljudi.

baje ni baš nevarno a pravijo, da noče ničesar vžiti.

Najdeno blago. — V Gosposki ulici so našli te dni kos blaga za obleko. Blago se nahaja pri policiji.

Pomanjkanje murvinega perja. — Svilorejci se letos jako pritožujejo zaradi pomanjkanja murvinega perja. Pobrala ga je v nekaterih krajih slana, semtertje tudi toča. Zaradi tega se murvino perje letos zelo išče in drago plačuje.

Vipavska železnica. — Različni listi so širili vest med svet, da vipavska železnica se ne dovrši do 15. septembra, kakor je bilo določeno. Iz prav zanesljivega vira vemo in smo pooblaščenim objaviti, da temu ni tako. Podjetnika Klemensiewicz in Demuth bosta dovršila vsa dela že do konec avgusta in s 1. septembrom hočeta oddati dovršeno vipavsko železnico vladi, ki bode prirejala skozi 14 dni poskusne vožnje in izroči že s 15. septembrom železnico javnemu prometu.

Isto tako je neutemeljena vest, da bode napis na ajdovski postaji le nemški. Naši poslanci so se oglašili na pristojnem mestu tudi v tej zadevi in dobili so odgovor, da o tem ni na merodajnem mestu ničesa znano, napis ostane po določitvi obhodne komisije dvojezičen.

Po naših poročevalcih smo tudi poizvedeli, da je delo napredovalo na vsej črti tako, da ne manjka družega v polno dovršenje te železnice nego stavljenje šin in nagruščenje. Na nekaterih mestih začeli so tudi že vlagati železniške šine; sploh pa se dela povsod tako živahno, da ni dvomiti o tem, da bode železnica povsem dokončana do 1. septembra. — Tudi na progi južne železnice od Št. Andreža do goriške postaje, kjer bode imela vipavska železnica svoj poseben kolovoz, napreduje delo vidno tako, da bode v kratkem dogotovljena zveza vipavske črte z južnim kolodvorom. Ali bode južna železnica tudi poslopje do 1. septembra razširila, je dvomljivo; toda to ne more biti zadržek, da ne bi začel promet na vipavski železnici že s 15. septembrom.

Premovanje konj. — Vsled razglasa c. kr. namestništva se bode vršilo letos premovanje konj in sicer dne 22. sept. t. l. v Gradišču in 23. sept. v Tolminu.

Iz Solkana. — Ker so me v „Soči“ napadli radi kaznovanja učenca P., pojasniti hočem ves slučaj.

Učenec P. se opetovano ni naučil krščanskega nauka. Ker so bili vsi opomini bob v steno, dal sem mu pisati kazen. — Učenec P. nato dvakrat zaporedoma ni prišel h krščanskemu nauku, izrekel pa se je proti drugim učencem, da kaplanu ne bo pisal kazni. Tretjo uro pride v šolo. Ko ga vprašam po kazni, odgovori, da je ni spisal. Podvojim mu pismeno kazen, katero naj mi prinese prihodnjo uro. A zopet je ni spisal. Radi tega sem ga obdržal po šoli. Ker pa je imel tudi g. nadučitelj nekatere zaprte prišel je on v šolo ter jih nadzoroval. Jaz sem šel med tem domov h kosilu. Ko pridem ob 11³/₄ pred šolo, vidim učenca P. na vso moč teči po ulici. Po-

Nekrolog je imel prečast g. dekan. Ko je omenil preč. g. govornik pokojnikove vrline in njegovo skrb za cerkev in šolsko mladino, zalile so solze oči osiročenega ljudstva. Glasen jok pa so provzročile govornikove besede, s katerimi je zaključil svoj kratki in jedernati govor, besede: Z Bogom naš sodrug! z Bogom naš dušni pastir! z Bogom naš prijatelj; z Bogom naš znanec! z Bogom!

Nato so zapeli domači pevci pod vodstvom veleštov. g. nadučitelja „Blagor mu“. Po končanih opravilih se je začel pomikati sprevod iz cerkve na grobišče. Žalost je pomnožil dež, ki je začel neusmiljeno padati med tem, ko smo bili v cerkvi. Vsi mokri smo se razšli na grobišču s potrtem srcem šepetaje zadnji: z Bogom! Do videnja nad zvezdami!

In sedaj počiva Vam v sredini svojega ljubljenega ljudstva. Ljubil je on nas, a ljubili smo i mi njega. A sedaj je zamenila našo ljubezen gotovo ljubezen božja, ljubezen presv. Srca Jes., za katero je živel in deloval, ljubezen tistega Srca, pred katerim je preklečal vsa ki p o n d e l j e k e n o u r o.

Mir blagi duši pokojnikovi! Večen mu spomin! A med hvaležnimi ohrani v najhvaležnejšem spominu svojega dobrotnika.

begnili je v navzočnosti gosp. nadučitelja iz Šole.

Popoludne imel sem krščanski nauk, kar pripelje občinski redar učenca P. v šolo. Poslal je ponj g. nadučitelj. Vprašam učenca, zakaj je ušel iz Šole, ali hoče ubogati in spisati kazeno. Ker je ves njegov odgovor razodeval trmoglavost (bil je namreč nahujskan od gotovih ljudij), vzela sem v roko 44 cm. dolgo šibico, ki je na šolski mizi, ter sem porodneža nekolikokrat oplazil po sedalu. Da bi radi tega otekel ni mogoče, da je črn, pa je prav mogoče, ako je po vsem životu tako vmazan, kakor po vratu.

Sedaj pa vprašam slednjega pametnega človeka, kaj bi storil v takem slučaju?

Tudi meni bode po volji, da šolska oblast preišče zadevo, ker tako bode vsaj prišlo na dan, kdo hujska šolsko mladino proti katehetu, pa tudi proti našemu domačemu učiteljstvu. Le na dan s preiskavo!

Ivan Dermastia,
kaplan.

Iz Ločnika nam pišejo, da je dne 5. t. m. pri belem dnevu (okoli 10. ure) napadel 14 letni Jožef Vidož že priletno ženo Marijo Močilnik ter jo z debelim polenom udaril trikrat v prsi (ki so ji silno zatekle) in na roko, ki je tudi močno ranjena. Prepeljali so jo k zdravniku v Gorico. Da je to storil s premislekom, se vidi iz tega, da jo je celo jutro zmirjal s „šklava“. Ko je zvršil svoje delo, šel je, kakor bi se ne bilo nič zgodilo naprej po poti. Imenovani deček je bil vedno razposajen, šolo je seveda že davno obesil na klin, a njegov oče je bil baje le na papirju kaznovan. To so torej sadovi novošegne vzgoje, ki ne dopušča nasproti učencem in starišem nobene kazni, nobenega strahu. Hic Rhodus — „Soča“ — h'c salta!

Iz Št. Ferjana nam poročajo: Pred dvema letoma se je pri nas ustanovilo „zavarovalno društvo za govejo živino“, katero prav vestno deluje. Dne 28. m. m. se je pripetil prvi slučaj nesreče. Poginila je namreč g. St. Hlede krava in odbor je poskrbel, da se mu je povrnila škoda, za kar mu je gotovo hvaležen. Le tako vrlo naprej!

Iz Vlnjevika se nam piše, da je bila tamošnja šola, katero je vodil nadučitelj Karol Mlekuž, ki pride, kakor je poročala „Gorica“ v svoji 42. številki 27. maja zaradi spolnega posilstva pred porotno sodišče, — še le v nedeljo dne 8. t. m. uradno zaprta. Do tedaj pa da je gori imenovani še vedno hodil v šolo. Ali je okrajna šolska oblast še le v nedejo zvedela da je učitelj Karol Mlekuž tožen zaradi nemoralnih dejanj? Če jej je bilo pa že poprej to znano, potem nastane vprašanje: so jej-li znana določila §. 55 postave o pravnih razmerah učiteljev z dne 10. marca 1870? Ali pa je vendarle res, kar trdi „Soča“, da živimo v deželi neverjetnosti?

Srednje. — Prav veseli dan smo doživeli, ko smo zadnjo nedeljo t. j. 1. t. m. v procesiji obiskali starodavno božjo pot Matere Božje na Stari gori v Italiji. Bilo nas je okoli 120. V svetišču na božji poti imeli smo slovesno službo božjo s kratkim nagovorom, katerega je imel g. vikarij iz Srednjega. Kaj ganljivo je bilo, ko smo se solznih oči poslovili od Matere Božje. Vsemogočni Bog stotero povrni g. župniku na Stari gori, ker nas je tako prijazno sprejel ter toliko skrbel za nas. Kličemo mu: „Na svidenje drugo leto!“

S cesto iz Kambreskega na Srednje so že nekaj začeli; pa naenkrat so delo ustavili. Vzrok je menda ta, ker nekateri nočejo darovati sveta ter zahtevajo odškodnino. — Človek bi mislil, da bodo ljudje prav radi dali potreben svet, da se le začne enkrat cesta graditi. Sedaj naj pa z malo podporo svet odkupujemo in cesto delamo! Ne, to ne gre! Nekaterim se zdi škoda sadnega drevja, ki ga bodo posekali. Pa če hira in usahnuje toliko sadnega drevja po senožetih radi ljube zanikarnosti — tedaj ni nobene škode. Nameravana cesta bo za tuk. kraje velike vrednosti. Če bi tudi kdo zgubil nekaj sveta, bo cesta to zgubo v kratkem času zacelila.

Iz hrilov. — C. kr. glavarstvo tolminsko naročilo je z okrožnico 15. aprila t. l. številka 4190 vsem županstvom tolminskega glavarstva, ravno tako šolskim vodstvom, da podučijo ljudstvo in šolsko mladost, kako kvarljiv je hrošč. Bilo je te zverjadi res veliko. Dobro je uplivalo opominjanje na šolsko mladino in od-

raščene, da hrošča ubijejo itd. — Kako se pa lepo sliši, da nekateri redijo in vzdržujejo nekega moralnega hrošča v Gorici, kateri se ne prikaže vsako tretje ali četrto leto, ampak vsak teden! Za listje se bojé — kaj bo pa s sadom? Ali res že velja izraz: Ceterum censeo za — celo Goriško? Može, kateri imate čuvati nad javno moralno, ali spite, ali hočete spati, mižati!? Kaj, ali se bojite enega kričača v gosposki suknji Gosposke ulice?! Razumniki in vsi ki štejete k pravi inteligenci, vzdramite se; ne pustite več teptati v tla — lepe slovenščine. Neki A. G.—k*) lahko vzame patent na — mažarski in italijanski „Fluchlexicon“. Upati je, da ne dobi konkurenta izven — v Kobaridu(?) —

Pa radi novice slišite! Evo Vam jedno: Pri nas danes dežuje. Čakaj! Kupovali so po nekod hrošče na mernike — in g'ej spak! Kaj se zgodi: goriški hrošč se je spjal — z rujavimi t. j. nosili so hrošče zavite v — „Sočo“. Pa naj reče kdo da ne: gliha vkup štrih! Z Bogom!

*) An Globuzdnjak, ali res?

Cesta od Podbrda čez Petrovo brdo. — Zgradbo te ceste je izročilo železniško ministerstvo tvrdki Rizzani-Venier. Ta cesta bode dolga 14 kilom. končana mora biti do konec tega leta in stala bode okoli 700.000 kron. Ta cesta se dela samo zaradi tega, ker je potrebna za dovažanje materiala pri gradnji predora in sploh proge Boh. železnice.

Hranilnica in posojilnica v Cerknem je imela v mesecu maju t. l. prometa 56.015,35 K; prejete hranilne vloge 26.669,33 K; izplačane hran. vloge 10.625,01 K; dana posojila 5.400— K; Vrnjenih posojil 1.940— K.

„Ljudska opekarna v Biljah“ vpisano društvo z omejenim poročtvom bo imela dne 23. t. m. ob 8. uri predp. v društveni hiši izvanreden občni zbor z dnevnim redom: 1. prememba društvenih pravil; 2. volitev ravnateljstva; 3. volitev nadzorstva; 4. volitev razsodišča; 5. razni predlogi.

Vogerski učitelj Blaž Sedevec dalje nori. Pred kratkim je zmerjal otroke, ki nosijo svetinjice okolu vratu rekoč, da naj jih vržejo proč, ker da so zaznamovani kot psički.

Koliko časa bo pristojna oblast te lepe reči še trpela?

Pogreb Ivane Kodre v Brancici 1. junija je bil sijajen radi ogromne vdeležbe, kar je pričalo, kako je bila ta izgledna žena spoštovana od vsih, ki so jo poznali. G. kurat M. V. je imel na pokopališču na objokane sorodnike in znance nagovor, v katerem jih je tolažil ter naglašal čednosti te vzorne zakonske žene in krščanske matere ter sam ginjen je kazal tolažljivo tje gori kviško v nebo, ter naj bi nam vsem dal Bog, da bi vsi tako živeli, da bi se vsi nekoč neločljivo snidli nad zvezdami! Tudi domači pevci so peli lepe ginljive žalostinke R. I. P.

V Štanjelu je 3. t. m. udarila strela v strelodov zvonika. V zvoniku je bilo več otrok razne starosti, ki so zvonili pod oblake. Dva otroka sta bila omamljena do nezavesti, ki sta se pa kmalu zavedla vsled pomoči sosedov. — Tu je še vedno neumestna navada, da cerkvenik zveni po cele ure proti nevihti. Zadostovalo bi le znamenje dati z zvonom, naj ljudstvo moli.

V Pliskavici je v pondeljek pop. padel iz črešnje Jože Kosič in sicer tako nesrečno, da je na licu mesta ostal mrtev, četudi je padel prav nizko in na njivo, mogoče ga je zadel mrtvoud. — Ta mož je bil v občini eden zmed tistih, kateri mislijo, da so nedelje in prazniki le za popivanje in zapravljanje. Mož je bil tudi pretečeno nedeljo močno pijan, in v takem stanu je prebil marsikatero noč v kakem jarku. Vendar tudi v cerkev je rad prišel, pa tudi rad ušel, če je slišal kaj, kar ni njemu ugajalo. Tako je letos ob delitvi velikonočnih listkov naš č. g. vikar med drugim priporočal možem posvečevanje nedelje in praznikov ter jih svaril pred pijančevanjem in brezpotrebnim zapravljanjem. Seveda tu je Povletov Jože zapustil cerkev ter odšel najbrže v krčmo, kamor se mu je mudilo. — Nagle in neprevide dene smrti, reši nas o Gospod!

Nabrežinska jama. — Komisija iz Trsta je te dni preiskovala jamo pri Nabrežini, ki so jo šele nedavno našli. Njeno dno je 3540 m nad morsk gladino, njen gorenji vhod pa 14903 m vi-

soko. Dolga je čez 350 m. V njo se pride pri gostilni Nemčevi skozi vodnjak, ki je globok 24 m. Značaj je isti, kakor sploh pri kraških jamah. Pravijo, da je to jamo izgledala voda, ki pride spodaj na dan pri Devinu.

Odbor morskoga kopališča v Gradežu je v svoji seji 31. maja sklenil brezplačno sprejeti za letošnje kopališčno dobo in sicer 29 otrok iz mesta Gorice; 14 iz goriške okolice; 17 iz gradiščanskega glavarstva; 7 iz tolminskega glavarstva in 4 iz sežanskega. Vseh otrok, ki pridejo letos v Gradež, bode nad 250 in sicer z Goriškega 81, z Niže Avstrijskega 86, iz Štajerske 51, s Kranjskega 21 in 16 plačujočih.

Kopelj začne kakor je bilo že naznanjeno 2. julija.

Iz Kastavščine pri Voloskem 5 jun. (Izv. dop.) — Dr. Krstić z dekle v zapor gnan. — V noči med 3. in 4. t. m. so orožniki prijeli ter v ječo na Voloskem utaknili znanega podkupljenega odpadnika dr. Krstića, razupitega urednika v lahonsko-irredentovskem smislu pisarje „Prave Naše Sloge“, pa njegovo dekle. Obdolžen je z dekle zločina detomora, učinjenega s tem, da sta novorojenega otroka sesekala na kose in ga potem vrgla v stranišče. To je strašno, kam dovede človeka odpadništvo od prave vere in narodnosti! V ta brezen pa dovedejo prej ali slej dosledno izpeljani nauki „liberalizma“, iz katerega se je naravno izcimila socijalna demokracija s svojim g'elom „o prosti ljubezni!“ — To bo hud udarec za njegovo itak malo protihrvatsko stranko! Res „božji mlini meljejo počasi, počasi, pa zlo drobno“, pravi kršanski pregovor! — Takšnim ljudem zločincem pravijo tod po Hrvatskem sploh „lopovi“, s katero besedo bije Vaša „Soča“ proti neljubim jej nasprotnikom, čeravno gotovo ne vé za njen pravcati pomen. Ta beseda je tudi mažarska, ter izhaja iz glagola: „lopni“ = krasti. Lopov je torej tat ali tudi oderuh ljudstva, kakoršni se nahajajo le pri liberalni stranki, kakor to javna dejstva pričajo; to ime torej pristuje le pristašem liber. stranke, ki ima v sebi sebične oderuhe; a naša stranka, ki sloni na kršč. načelih, podpira združništvo, ki služi v občni blagor narodov. „Lopov“ pomeni slednjič v hrvaščini ne le tatú in oderuha ali „grabeža-stiskavca“, ampak tudi sleparja. Ta beseda „lopov“ je vzeta iz mažarskega: „lopó“, ki je enacega pomena. — Sploh pomeni ta beseda zanikarnežabreznačajnega in vsemu hudemu vdanega človeka. — Naj neslovenski list „Soča“ rajše na se obrača to „častno ime“, katerega pomena dosihmal gotovo ni prav umela, sicer bi ne mahala z njim tako radodarno od raznih požrtvovalnih domoljubih, katerim ni ona vredna niti jermenov od čevljev odvezati! — Ta brezoblastna presojevalka življenja in djanja viših stanov je v resnici viditi prav otročje-smešna, ker meni v svoji borniranosti, da je nekak „nedosegljiv občni veleum“, pred katerim bi se moralo vse klanjati! Prihodni rodovi pa bodo jo drugače sodili in obsodili.

Židovski zdravnik pobegnil iz Trsta. — Sodna oblast je zapričela preiskavo proti židu, zdravniku dr. Jesurum v Trstu, ker je na sumu, da je zagrešil gnjusen čin napram nekemu 15-letnemu dečku, ki je bil prišel k njemu po zdravniški svet. Ker je žid že pobegnil iz Trsta, ne da bi se vedelo kam, je pač verjetno, da je sum opravičen. — Vedno lepše.

Grozna toča in huda ura. — Nad pivško dolino se je vzdignila huda ura, ki je grozovito divjala preko vasi Harije, Zaliče, Soze, Sobonje, Starad, Studeno Goro, Pavlico, Račice in Brdo, kjer je padala toča, nekatera debelejša nego orehi, tako, da ni bilo več možno brez nevarnosti za življenje ostati na planem in so ljudje bežali kamorkoli na varno. Saj je je padlo na nekaterih mestih toliko, da bi se bilo napolnilo z njo 10 do 12 pletenih vozov. Pod udarci padajoče toče so se lomile veje, debele kakor izprehodne palice. Z malimi izjemami v Račicah in Staradu so v ostalih navedenih krajih vsi poljski pridelki in vse sadje, edini vir dohodkov popolnoma uničen! Nekaterim večim posestnikom je škoda, ki se ceni nad tisoče gl. Škodo cenijo na 200.000 kron.

Nemirni rogati pasažerji. — Na progi južne železnice med Loko in Zidanim mostom se je vozilo te dni v

jednem „kupéju“ več — volov. H kratu je prišlo med njimi nekaj „navskriž“, vsled česar so se za hudo spoprijeli. Navstal je tak hrup in ropot v vagonu, da je bil strojevodja na odprti progi prisiljen ustaviti vlak, kajti nevarnost je bila, ker se je vlak nahajal baš ob Savi, da voli, ki so zlomili in vrgli že steno vagona na tir, poskakajo v vodo in utonejo. Prihitevši železniški uslužbenci so vole vkrotili in ogradili razbit vagon s koli.

Podpore. — Poljedelsko ministerstvo je določilo letos znesek 520.000 K da se ga uporabi za uničenje trne uši in 400.000 K za obnovljenje vinogradov.

Male dnevnice v čast presvetemu Srcu Jezusovemu ki jih je potrdila sv. apostolska stolica z odlokom sv. zbora za obrede z dne 26. feb. l. 1901, izšle so ravnokar v „Katol. Tiskarni“ v Ljubljani. Priporočamo to nabožno knjižico našemu ljudstvu.

Vspreh davka na žganje. — Dne 1. septembra je bil uveden novi davek na žganje. Dotični zakon določa, da se jeden del dohodkov od davka na žganje razdeli na dežele in sicer se je določilo, da se razdeli vsaj 19,2 milijonov kron na leto. Provizorični obračun za čas od 1. septembra do 31. decembra 1901 je sedaj gotov. Mesto 6,4 milij. kron se razdeli med dežele 7,957.178 K 42 v., v katero svoto pa je všteti tudi dohodek iz naknadnega davka od žganja, ki je bil do 1. septembra 1901 davka prost. Ta dohodek pa znaša 2,232.200 K 68. Od imenovane svote dobi Kranjska 360.086 K 20 v., Štajerska 372.992 K 74 v., Koroška 240.370 K 45 v., Istra 25.598 K 24 v., Goriška 25.765 K 34 v., in Trst 37.390 K 78 v.

Nov Wolfov greh? — Iz „Hlasa Naroda“ posnemamo sledeče: O binškoštih so odkrili v Novem Jičinu Nemci spomenik cesarja Jožefa II. Kot slavnostni govornik bi bil imel govoriti Wolf. Ta je obljubil, potem pa odpovedal ter poslal samo brzojavko. Nemci zdaj pripovedujejo, da se je Wolf najbrže zbal prit. V Novem Jičinu je baje „počastil“ neko „vzhodno-nemško“ deklico s svojim prevročim nagnjenjem. Pravijo torej, da se je najbrže zbal njenih sorodnikov, ki bi bili slavnostnemu govorniku, ko bi bil slavil „nemško zvestobo“, lahko postali neprijetni.

Dvajset let minister. — Dne 5. t. m. je obhajal skupni finančni minister in upravitelj Bosne-Hercegovine Kallala dvajsetletnico svojega ministirovanja. O tej priliki so mu prišli častitati mnogi prijatelji in korporacije.

Zopet nov vulkan. — Iz Lapaza v Argentini se poroča, da je v okraju Choico izbruhnil vulkan, ki je bil že dolgo časa mrtev. Izbruh je uničil dve vasi, pri čemer je izgubilo življenje 75 oseb. Vulkan bruha dalje. Poroča se tudi o novih izbruhih v srednji Ameriki in v Alaski; v veliki nevarnosti je tudi orjaško mesto New York v Ameriki. Geologi so namreč zapazili 60 kilometrov nad mestom in pa na spodnjem delu reke Hudson vulkanične sledove. — V bližnjem gorovju se je na več krajih razpočila zemlja, iz razpoklin silijo plini in dim. Med prebivalstvom mesta vlada velik strah, začeli so se že izseljevati. Nenavadno vreme zadnjih tednov je v zvezi z dogodki v jedru zemlje.

Gospodarski nauki. — (Krč pri konji h.) Ako je krč pri konjih nogi nevarno, pojasnuje ta odgovor v „Kmetovalcu“: Krč nastane, če je krvni tok v žilah dovodnicah oviran, vsled česar se dovodnice razširijo. Pri konju se to rado pripeti na dovodnicah okoli piščali in na biclju. Med drugimi vzroki more biti velika utrujenost, ali če je konj napačno podkovan. Posledica krčastih žil je različna; dostikrat ni zlih posledic, včasih se pa vnamejo dovodnice, tvorijo se gnoječe bule, ali začno živati nevarno krvaveti. Krčavih žil ni dosti zdraviti ter je v gotovih slučajih pomagati z gumijevimi obvezami. Najbolje je konjeve noge vsak dan drgniti (masirati) ter jih mazati s fluidom ali sploh s kakim žganjem. Kadar krč konja napade na potu, je skušati, dvignjeno nogo na tla pritisniti, da konj zopet nanjo stopi, in jo med tem dobro drgniti.

(Kdaj je odstavljati žrebeta?) Kakorhitro začno žrebeta jemati seno ali travo in pokažejo željo po čvrsti hrani, morajo dobivati po malo ovsa (v prvem času najbolje strtega in tudi drobnega sena). Kolikor bolj rase žrebe in

kolikor več siasti kaže, mu je razmero dajati tudi več ovsu, in sicer v deležih po 2½ do 3 kg, zraven pa 5—9 kg sena. Čeprav starejše žrebe uživa slamo, korenje itd., mu vendar ne smemo dajati nič manj ovsu, vsaj v prvem letu ne. Če žrebe že med sesanjem dobiva primerno množino ovsu, se vedno bolj odvajata materinega mleka in si stem od tavljanje močno olajša. Oves, ki ga že zgodaj dajemo mladi živali, jo tudi krepi. Popravici pravimo: „Oves daje kostem trdnost, mišicam in kitam pa moč“. Na vprašanje, koliko časa naj žrebe sesa, se da odgovoriti le v obče, in sicer takole: Če je žrebe močno in je med sesanjem dobivalo primerne postranske hrane, si v 13 do 15 tednih opomore toliko, da mu smemo popolnoma odtegniti materino mleko; če pa je žrebe slabotno, naj pa dalje sesa, seveda če daljše sesanje ne oslabi preveč kobile. Vsekakor pa je treba skrbeti, da odstavljeno žrebe ne peša. Če bi bilo treba, moramo poleg sena in ovsu dajati vsak dan še po 5 do 6 litrov kravjega mleka, svežega, kakor ga namolžemo. Zato se pa tudi priporoča da žrebeta že med sesanjem vadimo na kravjo mleko.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Podpisani posestnik prodaja črno in belo vino po najnižjih cenah hl od 20 K naprej. Postrežba točna ob vsakem času. Kdor želi, pripelje se mu naročeno vino tudi na dom. — K obilni naročitvi priporoča se s spoštovanjem

Josip Toroš,
Via Ponte Isonzo št. 6.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da je v ulici sv. Antona št. 1 pred kratkim odprl

kleparsko delavnico.

Ima zalogo pohišne in vrtnice posode itd. Sprejema v to stroko spadajoče delo tudi na deželi pod jako ugodnimi pogoji. Se priporoča p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila udani

Karol Čufer,
kleparski mojster.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta št. 15 v Medjatovi hiši v pritličju

vzprejema zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in poljskih pridelkov proti požarni škodi, kakor tudi zvonov proti poškodbam.

Pojasnila daje in vzprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice v pritličju Medjatove hiše na Dunajski cesti v Ljubljani, a tudi po slovenskih deželah nastavljeni poverjeniki.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ je edina slovenska zavarovalnica. Zavaruje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

ROJAKI! Zavarujte svoje imetje pri domačem zavodu!

Najboljše stiskalnice

za vino in za oljke so naše stiskalnice „HERKULES“, najnovejšega in izvrstnega sestava s strojem za dvostruki in trajni pritisk; zajamčena največja uporabnost, večja od vseh drugih stiskalnic.

Najbolje samodelujoče škropilnice za trte patentirane

„SYPHONIA“

katere delujejo same, ne da jih je treba goniti.

Mlini za grozdje, sadje in oljke. Robkalnice z mastilom za grozdje. Plugi za vinograde. Stroji za sušenje sadja, kakor tudi za vse pridelke rastlinske, živalske in rudne. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko. Mlatilnice za pšenico, žitilnice, rešetalnice, mešalnice za krmo, ročni mlini za žito v raznih velikostih in vsi drugi gospodarski stroji. — Izdelujejo in prodajajo z jamstvom kot posebnost najnovejšega, izbornega, istinita pripoznano najboljšega in odlikovanega sestava

PH. MAYFARTH in dr.

e. in kr. izključno privilegovane tvornice gospodarskih in vinarjskih strojev na Dunaju, II, Taborstrasse št. 71.

odlikovani v vseh državah sveta z 450 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajzami.

Ilustrovani ceniki z mnogimi pohvalnimi pismi franko. — Razprodajalci se iščejo povsod, kjer se nismo zastopani. — Čuvaj se ponarejanja.

Največja trgovina krojnega blaga „Krojaška zadruga“

Gorica — Gosposka ulica št. 7 — Gorica

Priporoča se v to stroko spadajoče kakovosti blaga za bližajočo se letno dobo, kakor: volne, perkal, satin, batist, zephir svile, svile za prati, Voille de Lanie, Tennis, Oksford, piqué lankjasti. Možka sukna po vsaki ceni v veliki izbi. Nadalje ima bogato zalogo preprog, pregrinjaj, zaves, blaga za mobilje, platna, Chiffona, ruskega platna, Kneippovega platna, hlačevine, volnenih odev, kovtrov, sraje, bombaževine, žepnih rut itd.

Gospode opozarja na izborna perila, katero se razprodaja 15% pod ceno, dokler je še zalogo.

Pod perilo spada sledeče: bole srajce z barvanimi oprsniki, ovratniki, zapestnice, nogavice, srajce za hribolazce itd.

Vse po najnižjih in stalnih cenah!

Na željo se razpošiljajo uzorci poštne prosti.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

Konjedic & Zajec

Gorica, pred nadškofijo hiš. št. 11.

Za čas stavbe priporoča vse stavbne potrebščine, kakor: cement, stavbne nositelje, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stranišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja dob rezprimerno nizkih cenah.

Edina zaloga stavbenih nositeljev v Gorici.

Pocinkana žica za vinograde po jako znižanih cenah!

Pozor!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Kot dobrota za vsako družino se izkazuje uporaba =

Kathreiner-Kneippove sladne kave.

Nobena skrbna gospodinja naj se ne pomišlja dalje uvesti to zdravo pijačo.

Najbolj priporočna primes in najboljše nadomestilo za zrnate kavo.

Kathreiner-Kneippova sladna kava se dobiva pristna samo v izvornih zavojčkih z varstveno znamko župnik Kneipp in imenom =

Kathreiner.